

Motivering:

Herrgårdsmiljö som är exempel på risbygdens godslandskap med Gumlösa kyrka som är Nordens äldsta daterade tegelkyrka.

Uttryck för riksintresset:

Sinclairsholms herrgård med ekonomibyggnader från 1860-talet, mejeri, smedja, bostadshus, torp, arrendegårdar och skolhus. Öppet utdikad odlingslandskap.

I området ingår även:

En fornborg.

Fördjupning: (Text hämtad från det regionala kulturmiljöprogrammet)

Området ligger i slättlandskapet vid Almaån öster om Hässleholm. I söder övergår landskapet i skogsbevuxna kullar.

Hälleberga backe

Hälleberga backe, som är bevuxen med bokskog, avtecknar sig tydligt i den flacka omgivningen. På krönet av backen finns lämningar av en fornborg, uppförd någon gång mellan mitten av 400-talet och slutet av 700-talet. Håligheterna i berget skall enligt traditionen tyda på äldre försök till gruvdrift.

Gumlösa kyrka

Den röda tegelkyrkan i Gumlösa socken är Nordens äldsta daterade tegelkyrka. Den invigdes 1192 och är enligt äldre mönster uppförd på en höjdplatå, där den ursprungligen var ännu mer dominerande i landskapet.

Sinclairsholm

Sinclairsholm, söder om ån, består av en huvudbyggand med två fasta och två friliggande flyglar samt ett stort antal ekonomilängor. Namnet Sinclairsholm syftar på Anders Sinclair, som under tidigt 1600-tal på platsen lät bygga en sätesgård. Mycket talar för att det i trakten fanns en motsvarighet redan under äldre medeltid. Den storman, som lät bygga Gumlösa kyrka bör ha haft en större och ståndsmässig gård i kyrkans närhet. Den nuvarande utformningen med brant tak och gulputsade fasader fick Sinclairsholm på 1950-talet, då man sökte återställa byggandens karolinska 1700-tals utseende.

Omfattande dikningsföretag kring Almaån genomfördes under 1860-1870-talen. Den nya jordbrukstekniken krävde större och mer ändamålsenliga ekonomibyggnader varför man rev den gamla ladugården, strax söder om huvudbyggnaden och uppförde nya längor. Några i gråsten och tegel stammar till sina äldsta delar från denna tid. En dekorativt utformad port markerar den gamla inkörporten. Anläggningen har i modern tid kompletterats med nya längor.

En äldre stenvalvsbro, som är belägen i gårdens trädgård, anger landsvägens tidigare sträckning. Bron bär två inskriptionstavlor vilka anger byggnadsåren 1810 och 1832. Den togs ur bruk under 1950-talet när Almaåns lopp ändrades. Flera äldre byggnader som mejeri,

smedja och bostadshus för de anställda är bevarade. De är i huvudsak byggda i gråsten men även brädfodrade träbyggnader förekommer.

Skolhuset väster om Hälleberga backe ansluter i sin utformning till Sinclairsholms huvudbyggnad, vilket är vanligt i miljöer av det här slaget. I utkanterna av ägorna finns flera torp och arrendegårdar. De bäst bibehållna har ett traditionellt byggnadsskick med röd brädfodring.